

32/2009. (II. 19.) Korm. rendelet

a vasúti áru fuvarozási szerződésekre vonatkozó részletes szabályokról

A Kormány a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 88. § (1) bekezdés *d*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alkotmány 35. § (1) bekezdés *b*) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

ELSŐ RÉSZ

I. Fejezet

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

A rendelet hatálya

1. § (1) A belföldi vasúti áru fuvarozási szerződésekre a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit az e rendeletben foglalt kiegészítésekkel kell alkalmazni.

(2) Ha ez a rendelet nem tiltja, a felek a rendelet előírásaitól eltérhetnek.

(3) Ha a küldeményt az országhatáron túlra kell továbbítani, vagy ha a küldemény az országhatáron túlról érkezik - ideértve a tranzit küldeményeket is - e rendelet előírásait csak annyiban lehet alkalmazni, amennyiben nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.

(4) E rendelet előírásait kell alkalmazni, ha a vasúti társaság az áru fuvarozási szerződést maga, vagy más vasúti társasággal közösen teljesíti (közvetlen fuvarozás).

(5) E rendelet előírásait kell alkalmazni, ha a vasúti társaság az áru fuvarozási szerződést közúti, vízi, légi fuvarozóval együttesen teljesíti (összetett fuvarozás) a vasúti társaság által végzett részfuvarozásra.

Értelmező rendelkezések

2. § E rendelet alkalmazásában:

a) darabáru: az a küldemény, amelyet a vasúti társaság más küldeménnyel együtt, elkülönítés nélkül, gyűjtő forgalomban továbbít;

b) intermodális fuvarozási egység: a gépjárművek, pótkocsik, félpótkocsik (vontatóval vagy anélkül), gépjármű által fuvarozott csereszekrények vagy legalább 6 méter hosszú konténerek, amelyeket áruként adnak fel fuvarozásra;

c) kezelési idő: a feladási állomáson a küldemény továbbítását, illetve a rendeltetési állomáson a küldemény kiszolgáltatását megelőző vasúti műveletek együttes időtartama;

d) kocsirakomány: az a küldemény, amelynek fuvarozása kizárólagosan használatba vett vasúti kocsiiban történik;

e) küldemény: az egy fuvarlevéllel feladott áruk, illetve árudarabok összessége;

f) megrendelés: a Ptk. 211. §-a szerinti ajánlat;

g) RID: a Veszélyes Áruk Nemzetközi Vasúti Fuvarozásáról szóló Szabályzat (RID), amely a Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény (COTIF) C Függeléké (Magyarországon kihirdette a 2006. évi LXXVII. törvény);

h) saját kerekein futó vasúti jármű: valamely vasúti társaság vagy üzemben tartó járműparkjába

ha) besorolt, áruként feladott üres vasúti kocsi, vagy

hb) be nem sorolt vasúti jármű;

i) utólagos rendelkezés: a Ptk. 496. § (2) bekezdése szerinti rendelkezési jog;

j) vasúti társaság: a külön jogszabályban meghatározott vasúti áru fuvarozási tevékenység végzésére jogosult fuvarozó;

k) visszaigazolás: a Ptk. 213. §-a szerinti ajánlatelfogadás.

Az üzletszabályzat és a díjszabás

3. § (1) A vasúti társaság az áru fuvarozási üzletszabályzatban (a továbbiakban: üzletszabályzat) meghatározza:

- a)* a visszaigazolás határidejét,
- b)* a rakodásra vonatkozó, valamint a forgalom- és árubiztonságot szolgáló követelményeket, előírásokat,
- c)* a feladó részére rendelkezésre álló rakodási időt, továbbá a rakodási idő szüneteltetésének eseteit,
- d)* az érték- és érdekebevallás módját, részletes feltételeit, valamint a fuvarlevélbe történő bejegyzés módját,
- e)* a küldemény vasúti társaság által végzett tartalom- és tömegvizsgálatának, valamint a megállapítások rögzítésének módját,
- f)* a fuvarozási határidő szünetelésének eseteit,
- g)* az utólagos rendelkezés szabályait, valamint az utólagos rendelkezés végrehajtásának feltételeit és módját.

(2) A vasúti társaság az üzletszabályzatban határozza meg továbbá:

- a)* azon különösen értékes áruk körét, amelyeket a vasúti társaság csak értékebevallással vesz fel fuvarozásra,
  - b)* árukíséret esetében az áru továbbítása során a kísérő helyét és utazásának egyéb feltételeit, továbbá
  - c)* a feladó által utólagos rendelkezéssel - a Ptk.-ban meghatározottakon túl - módosítható feltételeket.
- (3) Az (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott határidő nem lehet hosszabb a megrendelés kézhezvételét követő öt napnál.

(4) A vasúti társaság szolgáltatásainak díját, a díj megállapításának módját és feltételeit a díjszabás tartalmazza.

(5) Ha a vasúti társaság üzletszabályzatának nem része a díjszabás, akkor köteles azt az ügyfelek részére az ügyfélszolgálati és áru felvételi helyein, valamint honlapján hozzáférhetővé tenni.

(6) Az (1) és (3)-(5) bekezdés rendelkezéseitől a vasúti társaság nem térhet el.

II. Fejezet

A FUVAROZÁSI SZERZŐDÉS

A szerződés megkötése

4. § (1) A fuvarozási szerződés - az (5) bekezdésben foglaltak kivételével - akkor jön létre, ha a megrendelést a vasúti társaság írásban (nyilatkozat átadásával, fax, levél vagy fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott elektronikus dokumentum megküldésével) visszaigazolja.

(2) A megrendelésnek tartalmaznia kell a fuvarozás teljesítéséhez szükséges adatokat, így különösen az áru megnevezését, mennyiségét, a berakás kívánt helyét és időpontját, a rendeltetési állomást, valamint a vasúti társaság által kért, vagy a feladó megítélése szerint lényeges egyéb adatokat és feltételeket. A feladó a megrendelésben közölheti, hogy ajánlatát mely időpontig tartja fenn.

(3) A visszaigazolást - a megrendelésben közölt ajánlattételi határidő hiányában - a vasúti társaság legkésőbb az üzletszabályzatban meghatározott napon juttatja el a feladóhoz.

(4) A visszaigazolásban a vasúti társaság közli a feladóval a vasúti kocsik darabszámát és jellegét (fedett vagy nyitott, illetőleg normál vagy különleges kocsi), a kiállítás helyét és idejét.

(5) A fuvarozási szerződés megrendelés, illetőleg annak elfogadása hiányában is létrejön, ha a vasúti társaság a küldeményt és a továbbításához szükséges okmányt fuvarozás céljából átveszi.

MÁSODIK RÉSZ

KOCSIRAKOMÁNY FUVAROZÁSA

III. Fejezet

A FUVAROZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

A vasúti koci kiállítása

5. § A vasúti társaság a szerződésben foglalt feltételeknek megfelelő, a fuvarfeladat végrehajtására alkalmas, ép és tiszta vasúti kocsi köteles a szerződésben meghatározott helyen és időben kiállítani.

Az áru felvétele fuvarozásra

6. § (1) A vasúti társaság az árut a vasúti társaság szolgálati helyein vagy a fuvarozási szerződésben meghatározott más helyen veszi fel fuvarozásra.

(2) Ha jogszabály másként nem rendelkezik, az áru felvételét követően a kocsik és az intermodális fuvarozási egységek zárható szerkezeti nyílásait, továbbá a kocsik ponyváit a vasúti társaság látja el kocsizárral.

(3) Ha az áru fuvarozását jogszabály különleges feltétel (előírás) teljesítéséhez köti, annak teljesítése hiányában az áru nem vehető fel fuvarozásra. Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a különleges feltételeket a feladónak kell teljesítenie.

(4) Veszélyes áru csak olyan feladási helyen vehető fel fuvarozásra, illetve szolgáltatható ki, ahol az áru biztonságos kezelésének feltételei megvannak.

(5) Nem vehető fel fuvarozásra az az áru (veszélyes áru), amely a forgalom biztonságát, továbbá mások személyét vagy vagyonát veszélyezteti és a küldemény ezen tulajdonságai (veszélyforrások) jogszabályban meghatározott különleges feltételek (előírások) megtartásával sem küszöbölhetők ki.

A fuvarlevél

7. § (1) A fuvarozási szerződésről küldeményenként fuvarlevelet kell kiállítani. A fuvarlevelet a feladó állítja ki.

(2) A fuvarlevél fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott, elektronikus dokumentum formájában is kiállítható.

(3) A fuvarlevélnek tartalmaznia kell:

a) a feladó, valamint a címzett nevét és címét,

b) a feladási és rendeltetési hely megnevezését, valamint a küldemény átvételének és kiszolgáltatásának időpontját,

c) az áru megnevezését, tömegét, darabáru küldeménynél, illetve átrakási forgalomban feladott áruknál az árudarabok számát és jelét,

d) a küldemény be- és kirakását végző fél megjelölését,

e) a küldemény csomagolásának jellemzőit,

f) a kocsiknál, valamint az intermodális fuvarozási egységeknél alkalmazott záruk azonosító adatait,

g) az alkalmazandó fizetési módot és a költségeket viselő fél megjelölését,

h) ha feladó a fuvarlevélen költségviselő félnek a címzettet jelöli meg és a címzett a fuvarlevél kiváltásakor egyenlíti ki, a fuvarozás díját,

i) ha az áru fuvarozásához vagy útközben az árut érintő hatósági eljárásban kísérő irat szükséges, a hatóságok által megkövetelt iratok részletes felsorolását, amelyeket a fuvarlevélhez csatoltak, illetve amelyek egy megnevezett vasútállomáson vagy helyen állnak a vasúti társaság rendelkezésére - az állomás, illetve hely, valamint a kapcsolattartó személy és elérhetőségének megjelölésével,

j) a feladó nyilatkozatát arról, hogy a hatósági kezelés során személyesen vagy megbízottja útján részt kíván venni,

k) a felek által e rendeletben meghatározott fuvarozási határidőtől eltérő határidőt,

l) veszélyes áru fuvarozása esetén a veszélyes áruk fuvarozásáról szóló külön jogszabály előírásai szerinti adatokat és bejegyzéseket,

m) az árukíséret tényét és az árukísérő utasításait,

n) a feladó nyilatkozatát arról, hogy az üzletszabályzat feltételeit ismeri és elfogadja.

(4) A fuvarlevélnek minden olyan adatot, tájékoztatást és nyilatkozatot (a továbbiakban együtt: közlés) tartalmaznia kell, amelyet bármelyik fél szükségesnek tart. Ha a közlés a megfelelő rovatba terjedelme miatt nem jegyezhető be vagy ilyen rovat nincs, - az elektronikus dokumentum kivételével - a fuvarlevélhez csatolt pótlapon kell a közlést rögzíteni.

(5) A feladás során a feladó az áru értékét a fuvarlevélen feltüntetheti (értékbevallás).

(6) Ha a feladó a fuvarozási határidő megtartása iránti rendkívüli érdekét a fuvarlevélen feltünteti, a vasúti társaság ezt - különdíj ellenében - a fuvarlevélben tett nyilatkozatával fogadja el (érdekbevallás).

(7) Ha a vasúti társaság közvetlen fuvarozást végez, azt a fuvarlevélbe bejegyzzi.

(8) A fuvarlevelet a feladó és a vasúti társaság képviselője írja alá. Az aláírás bélyegzőlenyomattal, gépi könyvelési jellel vagy más megfelelő módon helyettesíthető.

(9) Az (1) és (3)-(8) bekezdés rendelkezéseitől a felek nem térhetnek el.

Az áru átvétele

8. § (1) A vasúti társaság a fuvarlevél egy másolati példányán az áru átvételét és fuvarozásra való felvételének idejét aláírásával, bélyegzővel, gépi könyvelési jellel ismeri el.

(2) Elektronikus fuvarlevél alkalmazásánál a vasúti társaság az áru átvételét és fuvarozásra való felvételének idejét, a fuvarlevél adatait tartalmazó fokozott biztonságú elektronikus aláírással és időpecséttel ellátott elektronikus üzenettel ismeri el.

(3) Az (1) és (2) bekezdés rendelkezéseitől a felek nem térhetnek el.

9. § (1) A vasúti társaság - eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában - nem köteles vizsgálni az áru fuvarozásához, vagy útközben történő hatósági kezeléséhez szükséges iratok helyességét, szabályszerűségét és hiánytalanságát.

(2) A vasúti társaság felelős a fuvarlevélben megjelölt és a fuvarlevélhez csatolt vagy a részére átadott iratok elveszésének vagy helytelen használatának következményeiért, kivéve, ha úgy jár el, ahogy az adott helyzetben elvárható. A fizetendő kártérítés mértéke - a szándékos károkozás és a súlyos gondatlanság esetét kivéve - nem haladhatja meg azt az összeget, amelyet az áru teljes elveszése esetén kellene fizetni.

(3) A feladó felelős a vasúti társasággal szemben minden olyan kárért, amely abból származik, hogy az (1) bekezdésben meghatározott iratok hiányoznak, hiányosak vagy szabálytalanok, kivéve, ha az a vasúti társaságnak felróható.

A küldemény vizsgálata, a fenntartás

10. § (1) A küldemény fuvarozásra történő felvétele során a vasúti társaság ellenőrzi a fuvarlevél adatait, valamint külső vizsgálattal az áru és a csomagolás állapotát, az árudarabok együvé tartozását szolgáló jeleket és - ha az átvétel a feladó által végzett berakást követően történik - a rakománynak a vasúti kocsiban való elhelyezését és rögzítését.

(2) A feladó kérésére a vasúti társaság - amennyiben az lehetséges - ellenőrzi az áru bruttó tömegét és darabszámát is. Ha a vasúti társaság a tömegmegállapítást és a darabszámlálást elvégzi, az áru megállapított tömegét, illetve a darabszámát a fuvarlevélbe bejegyzzi.

(3) Ha a vizsgálat során a vasúti társaság az áru sérülését, a csomagolás, rakodás hiányosságát vagy szabálytalanságát, a fuvarlevélbe bejegyzett valamely adat pontatlanságát vagy valótlanosságát állapítja meg, illetve a feladó szakszerűtlen nyilatkozatot tesz, vagy utasítást ad, a vasúti társaság a hiányosság, szabálytalanság tényét a fuvarlevélbe bejegyzi, és a feladóval elismerteti (fenntartás). Ha a feladó a fenntartást nem ismeri el, illetve a sérülés, hiba, hiányosság a forgalom biztonságát, mások személyét, vagyont veszélyeztet, a vasúti társaság eláll a szerződéstől. A vasúti társaság ebből eredő kárát a feladó köteles megtéríteni.

(4) Ha a vasúti társaság a fuvarlevélbe nem jegyzett be fenntartást - az ellenkező bizonyításáig - vélelmezni kell, hogy a küldemény felvételénél a küldemény és annak csomagolása, a vasúti kocsiban történő elhelyezése és rögzítése megfelelő volt, valamint a fuvarozáshoz, illetve az útközben történő hatósági kezeléshez szükséges iratok megvoltak.

IV. Fejezet

A FUVARÓZÁS VÉGREHAJTÁSA

A fuvarozás útvonala

11. § (1) Ha a feladó és a vasúti társaság a fuvarozás útvonalában megállapodtak, akkor az áru fuvarozást ezen az útvonalon kell teljesíteni.

(2) A feladó és a vasúti társaság megállapodásának hiányában a fuvarozás útvonalát a vasúti társaság határozza meg.

Az árukíséret

12. § (1) Ha jogszabály vagy az üzletszabályzat meghatározott áru fajtákhoz előírja, a feladó köteles a küldeményhez árukísérőt biztosítani. Egyéb esetben kísérőt a feladó a vasúti társaság hozzájárulásával adhat.

(2) Az árukísérő a küldeményt felügyelete alatt tartja, szükség esetén kezeli, gondozza, a hatósági kezeléseknél közreműködik, továbbá - kivéve, ha a feladó azt a fuvarlevélbe bejegyzett nyilatkozatával kizárta - a fuvarozási és kiszolgáltatási akadályok esetén a vasúti társaságnak utasítást adhat.

A hatósági kezelések

13. § (1) A fuvarozás során a küldeményt érintő hatósági kezeléseknél felmerülő teendők ellátásáról a vasúti társaság gondoskodik.

(2) Ha a feladó a hatósági kezeléseknél személyesen vagy képviselője útján részt kíván venni, akkor a vasúti társaság a feladót, illetve a megbízottat a hatósági kezelés helyéről és idejéről értesíti. Ilyen esetben sem a feladó, sem a képviselője nem veheti birtokba az árut.

(3) A vasúti társaság a hatósági kezeléseknél és a kísérő okmányok kezelése során a feladó megbízottjának minősül.

A fuvarozási határidő

14. § (1) A fuvarozási határidő 1 nap kezelési idő, továbbá minden megkezdett 200 km-es fuvarozási távolság után 1 nap.

(2) A fuvarozási határidő a feladást követő napon 0 órakor kezdődik, és az (1) bekezdés szerint számított napon jár le.

(3) A fuvarozási határidő szünetel, ha a küldeményt a vasúti társaság érdekkörén kívül álló okból tartóztatják fel.

(4) A vasúti társaság fuvarozási határidő szünetelésének tényét, okát és tartamát a fuvarlevélbe bejegyzi. A bejegyzés elmulasztása esetén a vasúti társaság a szünetelésre nem hivatkozhat.

A fuvarozási akadály

15. § (1) Ha a fuvarozás megkezdése vagy a feladott küldemény fuvarozása akadályba ütközik, és megfelelő másik útvonal áll rendelkezésre - amennyiben a feladó másként nem rendelkezik - a küldeményt a szerződés eredeti feltételei szerint a megfelelő másik útvonalon kell a rendeltetési állomásra fuvarozni. A fuvarozási határidőt és a fuvardíjat - ha a fuvarozási akadály nem a vasúti társaság érdekkörében merült fel - a megfelelő másik útvonal alapján kell számítani.

(2) Ha a feladó a fuvarlevélben fuvarozási akadály esetére előre utasítást adott vagy az akadály felmerülésekor az árukísérő utasítást ad, a vasúti társaság az utasításnak megfelelően jár el.

Az utólagos rendelkezés

16. § (1) Ha az utólagos rendelkezés nem hajtható végre, a vasúti társaság a feladót haladéktalanul értesíti.

(2) Az utólagos rendelkezés tényét, valamint annak végrehajtását vagy megtagadását a fuvarlevélbe be kell jegyezni.

(3) Az utólagos rendelkezés végrehajtásával járó többletköltségeket a feladó köteles viselni.

V. Fejezet

A KÜLDEMÉNY KISZOLGÁLTATÁSA

Az értesítés

17. § (1) A vasúti társaság a küldemény megérkezéséről a feladó által megjelölt címzettet, illetve megbízottját (a továbbiakban együtt: átvételre jogosult) haladéktalanul értesíti.

(2) A vasúti társaság az értesítésben közli az átvételre jogosulttal a rakodás megkezdésének lehetséges időpontját, továbbá a rakodási, illetőleg az elviteli határidőt.

(3) Az értesítésben közölt kirakási és elviteli határidőnek ésszerűnek, valamint a szükséges műveletek elvégzésére elegendőnek kell lennie.

(4) A küldemény megérkezéséről szóló értesítés vétele előtt az átvételre jogosult - amennyiben a feladó ellentétes utasítást nem adott, vagy másként nem rendelkezett - a küldemény átvételével kapcsolatosan utasítást adhat és kérheti:

a) az értesítés mellőzését, vagy az értesítés meghatározott módját, illetve más személy értesítését,

b) megbízottjának értesítését, illetve a küldeménynek megbízottja részére történő kiszolgáltatását,

c) a küldemény tömegének, illetve darabszámának megállapítását,

d) a küldeménynek az eredeti kiszolgáltatási helyétől eltérő, a vasúti fuvarozás szempontjából alkalmas helyen történő kiszolgáltatását.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott utasítás végrehajtásával járó többletköltségeket az átvételre jogosult viseli.

A kiszolgáltatási akadály

18. § (1) Ha az átvételre jogosult nem található, vagy a fuvarlevél kiváltását, illetve a küldemény átvételét megtagadja, továbbá, ha a küldemény kiszolgáltatása más okból nem lehetséges, a vasúti társaság a feladót értesíti, és tőle utasítást kér. Ha a feladó a fuvarlevélen kiszolgáltatási akadály esetére előre utasítást adott, illetve az árukísérő az akadály felmerülésekor ad utasítást, a vasúti társaság az utasításoknak megfelelően jár el.

(2) Ha a kiszolgáltatási akadályról szóló értesítés elküldése után, de az utasítás vétele előtt az átvételre jogosult a fuvarlevél kiváltására jelentkezik, a vasúti társaság a küldeményt kiszolgáltatja, és erről - ha az átvevő más személy - a feladót értesíti.

(3) Kiszolgáltatási akadály esetében az e §-ban nem szabályozott esetekre a fuvarozási akadályra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni (15. §).

A fuvarlevél kiváltása és a küldemény kiszolgáltatása

19. § (1) A rendeltetési állomáson a küldemény átvételére jelentkező személy átvételi jogosultságát a vasúti társaság - a fuvarlevéllel egybevetve - megvizsgálja.

(2) A vasúti társaság az átvételre jogosultnak átadja a fuvarlevél megfelelő példányát és a vasúti kocsi, valamint a küldemény megvizsgálását követően, továbbá ha a feladót (címzettet) fizetési kötelezettség terheli, a tartozás kiegyenlítése után a küldeményt az átvétel elismerése mellett kiszolgáltatja.

(3) A vasúti társaság és az átvételre jogosult a küldeményt a fuvarlevélben foglalt adatokkal egybevetve azonosítja, valamint ellenőrzi a vasúti kocsi, a küldemény és a csomagolás külső állapotát.

(4) Az ellenőrzés során különösen vizsgálni kell:

a) a vasúti kocsi és az intermodális fuvarozási egység állapotát,

b) a kocsinál és az intermodális fuvarozási egységeknél a záruk épségét és azonosságát,

c) nyitott kocsinál a rakomány felületét,

d) a küldeményrögzítőket, a rakodás módját és a rakszerek állapotát,

e) lehetőség szerint az árudarabok, illetve a csomagolási egységek számát,

f) a küldeményen található jelöléseket, azok épségét.

(5) A vasúti társaság - ha az átvételre jogosult nem él a 17. § (4) bekezdés *d)* pontjában meghatározott utasítási jogával - a küldeményeket a közforgalmú rakodóterületen szolgáltatja ki.

(6) A 17. § (4) bekezdés *c)* pontja alapján a vasúti társaság - amennyiben az lehetséges - az átvételre jogosult írásbeli kérésére és költségére megállapítja az áru bruttó tömegét, valamint darabszámát. A mennyiség megállapítását lehetőleg a felvétel során alkalmazott módon kell elvégezni, és a vizsgálat eredményét a fuvarlevélbe be kell jegyezni.

Fenntartás a kiszolgáltatásnál

20. § (1) Ha az átvételre jogosult a kiszolgáltatás előtt vagy a kiszolgáltatáskor azt állítja, hogy a fuvarszköz, a küldemény, illetve annak csomagolása sérült vagy hiányos, a rakomány elmozdult vagy más rendellenesség történt, a küldeményt fenntartással veszi át. A fenntartás tényének a fuvarlevélben történő rögzítését, valamint a 21. § (3)-(4) bekezdése szerinti vizsgálat közös elvégzését a vasúti társaság nem tagadhatja meg. A lefolytatott közös vizsgálat a rakodási időt csak akkor hosszabbítja meg, ha a fenntartás helytálló volt.

(2) Az átvételre jogosult fenntartással élhet akkor is, ha nem áll módjában a 21. § (3)-(4) bekezdése szerinti vizsgálatot elvégezni. Fenntartását a kiszolgáltatás után is közölheti, ha a küldeménynek a kiszolgáltatáskor fel nem ismerhető, de utólag felfedezett olyan hiánya, sérülése van, amely - állítása szerint - fuvarozás közben keletkezett.

(3) Az átvételre jogosultnak a felismerhető, illetve a kiszolgáltatáskor fel nem ismerhető hiba esetén a Ptk.-ban előírt határidőn belül kell fenntartását a vasúti társasággal közölnie, továbbá a fenntartás tényét és tartalmát a fuvarlevélben is rögzítenie kell.

21. § (1) Fenntartás esetén, illetve ha a vasúti társaság a küldemény kiszolgáltatása előtt a küldemény sérülését, részleges elveszését fedezi fel vagy valószínűsíti, a (3)-(4) bekezdés szerinti vizsgálat alapján jegyzőkönyvben rögzíti a küldemény állapotára, tömegére, darabszámára, valamint - amennyiben az lehetséges - a kár keletkezésének idejére és okára vonatkozó megállapításait.

(2) A jegyzőkönyv másolatát a vasúti társaság az átvételre jogosultnak köteles átadni.

(3) Ha a vasúti társaság az átvételre jogosult fenntartása ellenére a fenntartás tényének a fuvarlevélbe történő bejegyzését nem teszi lehetővé, vagy a közös vizsgálat elvégzését megtagadja, illetve a tényállást írásban nem ismeri el, és a jegyzőkönyvet (íratot) az átvételre jogosultnak haladéktalanul nem adja át, a küldemény átvételét a jogosult - a fuvarlevél kiváltását követően is - megtagadhatja, és a szükséges vizsgálat elvégzésére szakértőt vagy kívülálló érdektelen harmadik személyt kérhet fel.

(4) Ha a fuvarlevélben a darabszám szerint megjelölt küldeményből egyes önálló darabok a kiszolgáltatásnál hiányoznak, a vasúti társaság a részleges elveszést a fuvarlevélbe tett bejegyzéssel is elismerheti.

A kirakás, a vasúti kocsi visszaadása

22. § (1) Az átvételre jogosult köteles a vasúti kocsit a rakodási időn belül a vasúti társaságnak épen és tisztán visszaadni, továbbá elszállítani a kirakodásnál keletkező hulladékot, árumaradványt.

(2) Ha az átvételre jogosult a küldeményt a rakodási időn belül nem rakja ki, vagy az elviteli határidőn belül a rakodóterületről nem viszi el, a vasúti társaság a kocsi foglaltságáért, illetve a küldemény tárolásáért díjat jogosult felszámítani. Ha az átvételre jogosult a vasúti kocsit nem az (1) bekezdés szerinti állapotban adja vissza, illetve a hulladékot, árumaradványt nem szállítja el, a vasúti társaságnak az ezzel kapcsolatban felmerült kárát megtéríti.

VI. Fejezet

A FUVARDÍJ ÉS A VASÚTI TÁRSASÁG KÖLTSÉGEI

A fuvardíj és a költségek megfizetése

23. § A vasúti társaság a szerződés teljesítése során nyújtott szolgáltatásaiért járó díját, továbbá a fuvarozásra szükséges és hasznosan fordított költségeit (a továbbiakban együtt: fuvar költség) a feladó fizeti meg. A feladó a fuvarlevélen a fuvar költség megfizetésére a címzettet vagy mást is megjelölhet költségviselőként. Ha az ily módon megjelölt költségviselő a fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, a fuvar költséget a feladó fizeti meg.

Az utánvétel

24. § A vasúti társaság vállalhatja, hogy a címzettől a fuvarlevélben meghatározott utánvétel összegét a küldemény kiszolgáltatásakor beszedi és a feladó vagy az általa megjelölt személy javára kifizeti. Az utánvétel beszedése során a vasúti társaság a feladó megbízottjaként jár el.

VII. Fejezet

A FELELŐSSÉG

Felelősség az útközben keletkezett veszteségért

25. § (1) Az olyan áruk esetében, amelyek természetüknél fogva a fuvarozás közben tömegükben általában veszteséget szenvednek, a vasúti társaság - a szándékos károkozás esetét kivéve - a megtett fuvarozási távolságtól függetlenül

- a) folyékony vagy nedves állapotban feladott áruk esetében a tömeg két százalékát,
- b) száraz áruknál a tömeg egy százalékát

meghaladó mértékű tömegveszteségért felel.

(2) Ha a küldemény többféle áruból áll, és azok tömegét a fuvarlevél külön-külön tartalmazza, a tömegveszteséget az egyes áruféleségekre külön-külön kell kiszámítani.

(3) A vasúti társaság felelősségének az (1) bekezdés szerinti korlátozására nem hivatkozhat, ha bizonyítható, hogy a tömegveszteség a vasúti társaság érdekkörében felmerült okból származott.

(4) A küldemény teljes elveszése esetén a tömegveszteség mértékével a kártérítés összege nem csökkenthető.

A fuvarozási határidő túllépése

26. § (1) Ha a vasúti társaság a fuvarozási határidőt túllépi, a késedelem minden megkezdett napjára a fuvardíj 10 százalékának - legfeljebb azonban a fuvardíjnak - megfelelő összegű kötbért fizet.

(2) A küldemény teljes elveszése esetén a fuvarozási határidő túllépéséért kötbér nem követelhető. Részleges elveszés esetében a kötbér összegének alapja a késedelmesen kiszolgáltattott küldeményrészre eső fuvardíjrész.

(3) Ha a küldemény megsérült és a vasúti társaság a fuvarozási határidőt túllépte, a jogosult - a kár megtérítésén felül - a fuvarozási határidő túllépéséért az (1) bekezdés szerint járó kötbért is követelheti.

Az áru elveszése

27. § (1) A feladó elveszettnek tekintheti az árut, ha azt a vasúti társaság a fuvarozási határidő lejártát követő 30 napon belül nem szolgáltatja ki. A feladó kérésére a vasúti társaság az áru elveszéséről haladéktalanul igazolást ad. Az igazolást legkésőbb az elveszés vélelmezett időpontjától számított egy éven belül lehet kérni.

(2) A vasúti társaság haladéktalanul értesíti a feladót, ha az elveszettnek tekintett áru a fuvarozási határidő lejártát követő egy éven belül megkerül. A feladó az értesítés vételét követő 30 napon belül a megkerült áruval rendelkezhet.

A kártérítés mértéke az árukároknál

28. § (1) Ha a vasúti társaság a küldemény teljes vagy részleges elveszéséért, illetve megsemmisüléséért kártérítéssel tartozik, a küldemény értékét az alábbi sorrend betartásával kell megállapítani:

- a) értékbevallás esetén a fuvarlevélen ilyen címen feltüntetett összeg,
- b) a szállítói számlában foglalt ár,
- c) a feladás helyén és idején érvényesülő piaci ár,
- d) az azonos nemű és minőségű árunak a feladás helyén és idején szokásos értéke,
- e) az áru tőzsdei ára.

(2) A kártérítés összege - a szándékos károkozás esetét kivéve - a küldemény megsérülése esetében nem haladhatja meg

a) a küldemény teljes elveszése esetén járó kártérítés összegét, ha a sérülés következtében a teljes küldemény értéke csökkent,

b) az értékben csökkent rész elveszéséért járó kártérítés összegét, ha a küldeménynek csak egy része sérült meg.

(3) Érdekbevallás esetében a kártérítés felső határa - a szándékos károkozás esetét kivéve - a fuvarlevél szerinti bevallott összeg.

A feladó közrehatása

29. § A feladó felróható közrehatásának minősül, ha olyan esetben, amikor jogszabály vagy a felek megállapodása szerint a küldeményt kísérettel kellett volna fuvarozni, nem rendelt kíséret, illetve az árut a vasúti társaság megtévesztésével vagy a jogszabály által előírt biztonsági szabályokat megszegve adta fel fuvarozásra.

A feladó felelőssége

30. § (1) Ha a feladó a vasúti társaságot megtévesztve olyan árut ad fel, amely fuvarozására szerződés nem köthető, vagy az árut a külön jogszabályban előírt feltételek teljesítése nélkül adja fel fuvarozásra, a vasúti társaság - ennek felismerésekor, jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - választása szerint

- a) a fuvarozást megtagadhatja, illetve abbahagyhatja,
- b) az árut a feladás helyére visszafuvarozhatja,
- c) az árut rendeltetési helyére továbbíthatja.

(2) Ha a feladó a vasúti társaságot megtévesztve veszélyes árut a külön jogszabályban előírt feltételek teljesítése nélkül adja fel fuvarozásra, a vasúti társaság - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a fuvarozást megtagadja, illetve abbahagyja.

(3) Eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában, ha a feladó a fuvarlevélbe a RID által előírt adatokat nem jegyzi be, a vasúti társaság - a RID által megengedett keretek között - a veszélyes árut kirakhatja, megsemmisítheti vagy ártalmatlanná teheti. Ebben az esetben a vasúti társaságnak nem kell kártérítést fizetnie, kivéve, ha az áru átvételénél tudott arról, hogy az áru veszélyes természetű.

(4) A feladó az (1) bekezdésben megjelölt módon feladott áru fuvarozásával összefüggésben keletkezett kárt a vasúti társaságnak megtéríti. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kár a vasúti társaság helytelen tájékoztatásának következménye.

(5) A vasúti társaság kártérítést követelhet, ha a feladó

a) az általa berakott áruval a kocsi terhelési határát vagy a vasúti pálya teherbíró képességét tömegbevallással feladott küldemények esetében túllépte, továbbá ezzel a vasúti társaságnak kárt okozott, vagy

b) valótlan tömeg-, illetve tartalombevallással fuvardíj-megrövidítést okozott.

(6) A vasúti társaság jogosult a küldemény felvételétől annak kiszolgáltatásáig a küldemény tartalmát a küldemény sérelme nélkül megvizsgálni, illetve a tömegét ellenőrizni.

Vélelem újrafeladás esetén

31. § Ha a küldeményt kirakás nélkül újból feladják anélkül, hogy a vasúti társaság őrizetéből kikerülne, a küldeménynek a kiszolgáltatásnál felfedezett sérülése vagy részleges elveszése esetén azt kell vélelmezni, hogy az a fuvarozás utolsó szakaszában keletkezett.

HARMADIK RÉSZ

EGYÉB KÜLDEMÉNYEK FUVAROZÁSA

VIII. Fejezet

INTERMODÁLIS FUVAROZÁSI EGYSÉG FUVAROZÁSA

32. § Az intermodális fuvarozási egység fuvarozására a II-VII. fejezetekben foglaltakat az e fejezetben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

33. § Az intermodális fuvarozási egység fuvarlevelébe a 7. §-ban meghatározottakon túl be kell jegyezni az intermodális fuvarozási egység jelét, pályaszámát, ellenőrző számát, az intermodális fuvarozási egység saját tömegét, az abba rakott áru tömegét és az össztömeget.

34. § Az intermodális fuvarozási egység alkatrészének sérüléséből eredő kártérítés mértéke a helyreállítás költségének megfelelő összeg, amely - a szándékos károkozás esetét kivéve - nem haladhatja meg az intermodális fuvarozási egység elveszése esetén fizetendő összeget.

IX. Fejezet

SAJÁT KEREKEIN FUTÓ VASÚTI JÁRMŰ FUVAROZÁSA

35. § A saját kerekein futó vasúti jármű fuvarozására a II-VII. fejezetekben foglaltakat az e fejezetben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

36. § A saját kerekein futó vasúti jármű fuvarlevelébe a 7. §-ban meghatározottakon túl be kell jegyezni a vasúti jármű jelét, illetve számát.

37. § A vasúti társaság abban az esetben veszi fel fuvarozásra a valamely vasúti társaság vagy üzemben tartó járműparkjába be nem sorolt vasúti járművet, ha a vasúti jármű futóképességét a külön jogszabály által feljogosított szervezet igazolja.

38. § (1) A saját kerekein futó vasúti jármű alkatrészének sérüléséből eredő kártérítés mértéke a helyreállítás költségének megfelelő összeg, amely a szándékos károkozás esetét kivéve nem haladhatja meg a fuvarozott vasúti jármű elveszése esetén fizetendő összeget.

(2) A vasúti társaság nem tartozik felelősséggel azoknak az alkatrészeknek az elveszéséért, amelyek a saját kerekein futó vasúti jármű hosszanti oldalára nincsenek feliratozva, vagy amelyeket a jármű fuvarleveléhez csatolt jegyzékben nem tüntettek fel.

X. Fejezet

A DARABÁRU KÜLDEMÉNY FUVAROZÁSA

39. § A darabáru küldemény fuvarozására a II-VII. fejezetekben foglaltakat az e fejezetben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

40. § (1) A vasúti társaság a darabáru küldeményt gyűjtőforgalomban továbbítja.

(2) Darabáruként nem vehető fel fuvarozásra:

a) ömlesztett áru,

b) élő állat,

c) más küldeménnyel össze nem rakható tárgy,

d) különleges (hűtést, melegítést vagy más jellegű) kezelést igénylő tárgy.

(3) A feladó a darabáru küldeményhez tartozó egyes árudarabokat oly módon köteles megjelölni, hogy a jelölésből kitűnjön az árudarabok egymáshoz (egy küldeményhez) tartozása.

(4) A darabárut a vasúti társaság az üzletszabályzatban meghatározott helyeken és feltételekkel veszi fel fuvarozásra.

(5) A darabáru küldeményt a vasúti társaság az áru tömegének és darabszámának megállapításával veszi fel fuvarozásra.

(6) Ha a darabáruként fuvarozott áru fuvarozását jogszabály különleges feltételekhez köti, azokat a feladó köteles teljesíteni.

41. § A darabáru rakodását a vasúti kocsiba a vasúti társaság végzi.

42. § (1) A fuvarozási határidő a feladást követő nap 0 órájától számított 48 óra.

(2) Ha a vasúti társaság a fuvarozási határidőt túllépi, a késedelem minden megkezdett napjára, a fuvardíj 15%-ának - legfeljebb azonban a fuvardíjnak megfelelő összegű - kötbért fizet.

XI. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

43. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - 2009. február 23-án lép hatályba azzal, hogy e rendelet 3. §-át - figyelemmel a (4) bekezdésben foglaltakra is - a 2009. február 23. után jóváhagyásra benyújtott üzletszabályzatokra kell alkalmazni.

(2) Az e rendelet 1-2. §-a, 4-42. §-a és az e § (5) bekezdése 2009. június 1-jén lép hatályba, előírásait az ezt követően kötött fuvarozási szerződésekre kell alkalmazni.

(3) Az árutovábbítási működési engedéllyel rendelkező vasúti társaság e rendelet rendelkezéseinek megfelelő üzletszabályzatát, illetve annak módosítását legkésőbb 2009. április 1-jéig köteles jóváhagyásra benyújtani a vasúti igazgatási szervhez.

 (4)

(5) A rendelet előírásai összhangban vannak a Bernben, 1980. évi május hó 9. napján kelt Nemzetközi Vasúti Fuvarozási Egyezmény (COTIF) B Függelékének [Nemzetközi Vasúti Árufuvarozási Egyezményre Vonatkozó Egységes Szabályok (CIM)] rendelkezéseivel.
